

روی این کار می‌کردیم، خلاصه یک آقای نصیر بود در منزل آقای نجفی، او فهمید که ما برای چه آمده‌ایم و مار راه نمی‌دادند. آخرش رفتیم پیش آقای نجفی و شهادت دادیم، من و آقای رهبر و آقای برقعی که این رضا، چنین و چنان است و آقای نجفی آن شب را گفت: آقا نصیر تو [تکبیر] بگو. فردا شب دیدیم باز رضا آمد. رفتیم نزد آقا نجفی اعتراض کردیم، ایشان گفتند آمده پیش آقای نجفی توبه کرده، این مسئله که با این سفت و سختی ما رفته بودیم شهادت جمعی داده بودیم و این‌ها فقط یک شب قابل احترام بود و بیش از آن دوام نیاورد.

البته باید اضافه کنیم که شبیه جلسات دعای توسل قم در آن ایام در مشهد نیز برگزار می‌شد، به نیت نجات امام از تبعید و بسیار مؤثر بود و ساواک حساس شد و شروع کرد به دستگیری و گرفتن اعضای مؤثر آن. از جمله من یادم است که شخصی به نام نورالدینی بود که داماد شیخ زین الدین سیستانی بود یک شب او را گرفتند. آن وقت ساواک‌ها برای جلوگیری از اعتراض مردم در یک آن در همه حرم شایع کردند که طبله‌ای به دنبال زنی بود و او را گرفته‌اند. این شایعه دروغ چنان اثر کرد که هیچ کس نتوانست حرف بزند. یک شب شخصی به نام حشمت داماد این رازی با جناب ابطحی را گرفتند. یک شب هم این عmad شریفی را گرفتند و فوراً شایع کردند یک نفر قاچاق می‌کرده و او را گرفته‌اند. به هر حال آن جلسه را نیز ساواک از هم پاشاند. من یادم هست که یک شب دیگر فرد شاخصی نبود که دعای توسل را بخواند و من (عبائی) خواند.

۹- خاطرات عبائی از زندان و تبعید خود

اشاره‌ای به زندان قبل از تبعید

البته من قبل از تبعید شدم یک مرتبه زندان رفتم. آن هم به دنبال یک سلسله فعالیت‌هایی بود که انجام می‌گرفت در حوزه از تکثیر اعلامیه، تشکیل جلسه سخنرانی و تشکیل مجلس فاتحه گرفته تا مسائل دیگر. من برای یک مجلس فاتحه‌ای صاحب مجلس شدم، چون کسی حاضر نبود آن جا دم در بنشیند. مجلس فاتحه برای یک عده‌ای از شهیدان بود و من در آنجا بودم، عکس برداری هم کردند و مرا شناختند و بعد مرا گرفتند. این اول مرتبه‌ای بود که من دستگیر شدم. در آن جا ما حدود دو ماه، یا سه ماه، دو ماه، شاید. در قم در زندان شهریانی قم بودیم و بیست روز هم در زندان

قزل قلعه بودیم. و بعد از زندان قزل قلعه آزاد شدم.

من خاطرات زندان هم سیاسی، هم غیرسیاسی دارم. از جمله از خاطرات سیاسی زندان این است که، در زندان قم با این‌که بیش از صد نفر از قاچاقچی‌ها و دزدها و البته متهم به قاچاق بودند که پرونده این‌ها رو نمی‌دانم متهم به دزدی و سرقت و دزدی و سرقت و قاچاق و امثال این‌ها بودند. زندگی ما طلاب در آنجا خیلی در آن مردم سازنده بود اولاً این‌که ما در صبح گاه شرکت نمی‌کردیم خوب آنها در صبح گاه ناچار بودند شرکت کنند و ما طلاب با این‌که تعداد مون هم خیلی نبود، متفق القول شده بودیم و در صبح گاه شرکت نمی‌کردیم ما را از زندان عمومی به خاطر همین امر آوردنده در زندان انفرادی دو مرتبه و خیلی شرایط سختی بود. محل زندان نبود. محل کثافت و این‌ها وزباله و نفرت بود. برادرهای طبله جوان تر را شلاق زندگ که بایستی بروند صبح گاه ولی این سبب شد که عده‌ی دیگری هم نرفتند از همین مردم معمولی رفتنده به صبح گاه، و زمینه اعتصاب داشت در زندان فراهم می‌شد. و اعتصاب غذا و این‌ها بعد به ناچار موافقت کردنده که ما در صبح گاه شرکت نکنیم ولی ما را بندمان را از آنها البته جدا کردنده در دو ماهه‌ای که ما بودیم در زندان. مطلبی را هم در پرانتر بگوییم و آن این که آن زمان من خیلی خوب حس کردم که وضع زندان‌های سابق نه تنها مفید نبود برای ارشاد بزهکاران، بلکه کلاس آموزش بود. من خوب مشاهده می‌کردم که می‌نشستند پهلوی هم و به نقاط ضعفی که در سرقت و غیره‌ذلک داشتند به هم راهنمایی می‌کردند. بعضی هم از دوستان ما که الان هم هستند، و در دوران انقلاب هم بعد از زندان به ما کمک می‌کردنده هم از نظر نیروی مالی و هم از نظر نیروی انسانی در همان زندان با ما دوست شده بودند. اینها متهم بودند و اتهاماً تشنان هم ثابت نشده بود ما روى اينها کار کرديم و لذا بعداً هم با من بودند.

تبعید بزرگان حوزه و نقش مثبت گروه ضربت در غیاب آنان

در تبعیدی سوم یا موج تبعیدی سوم که ۲۶ نفر را از حوزه علمیه قم تبعید کردند. حالا یا به بهانه کشتن آن پاسبان بود یا به بهانه‌ی ناامنی‌هایی که به دنبال ماجراهای شهید جاوید خود دستگاه بوجود آورده و ایجاد کرده بود، به هر حال آنان را تبعید کردنده و حوزه قم با خلاء رهبری مبارزه مواجه شد. در آنجا دو تا فاجعه برای حوزه بود که من معتقدم که این گروه ضربت با تمام ضعفی که داشتند و مشکلاتی که داشتند، این دو تا خلاء را توانستند تا حد زیادی پُر کنند. خلاء اول یا به

تعییر دیگر فساد اول حاکمیت روحانیت مرتعج و متحجر در حوزه بود.

به جهت این‌که امام نبود، آیت‌الله منتظری هم تبعید بود. آقای ربانی زندان بود و اکثر شخصیت‌های انقلابی یا تبعید بودند یا زندان بودند، یا فراری بودند که احتمال می‌دادند آن‌ها را بگیرند و لذا اوضاع افتاده بود به دست سیدمهدي (یکی از آغازاده‌های معروف قم در آن زمان). و یک عدد دار و دسته‌های او در یک شرایطی که هیچ قدرت روحانی نبود آن‌وقت این‌ها فعال بودند. عجیب این است بعد از رفتن اکثر این تبعیدشده‌گان بصورت ظالمانه از حوزه حالا دیگر این‌ها شدن میدان‌دار و دنبال ماجراه شهید جاوید راهمین‌ها کش می‌دادند و کشانده بودند به اصفهان. در خود قم هم باز ادامه می‌دادند و به بناهه شهید جاوید همه چیز می‌گفتند. خوب، از آقایان کسی هم نبود که دفاع بکند، این یک خلائی بود و یک فسادی بود که در حوزه حاکم بود.

مسئله دوم این‌که از وارثین انقلاب و یا انقلابیون کسی نبود که در مناسبات‌ها مثلاً فرض کنید ۱۵ خرداد یک سخنرانی بکند یا در جریان دیگری یا، سالگرد شهیدی بیاید یک سخنرانی بکند و به جهت این‌که باز دولت کار خودش را کرده بود و شخصیت‌های انقلابی را به زندان انداخته بود، کسی هم نبود که انقلاب را اداره کند. در این بحبوحه و وانفسا بود که این گروه ضربت که مولود طبیعی این حالت بود، در واقع هر دو برنامه رانمی خواهم بگویم به خوبی ولی تا حد زیادی انجام داد. حالا با تمام ضعفی که این‌ها داشتند، اما در مقابل آن روحانیت مرتعج و متحجر این‌ها با چند تا خلاصه لغت و پارکردن و کتک زدنی که سیدمهدي گلپایگانی را زندن و یک چند نفر دیگر را از ایادی یکی هم آن باستانی را خیلی زده بودند، این باستانی از چاقوکش‌های ضد جریان امام بود. و نیز شیخ علی لُر و این‌ها را که زند واقعاً سرجا نشاندند آن‌ها را. یعنی آن‌جا دیگر همین جا بود که آقایون را تبعید کردند که جریان ختم قائله شهید جاوید داده شد. در واقع زمانی که هیچ کس از سردمداران انقلاب در قم نبودند. حالا این گروه ضربت از هر کس هم که پول می‌گرفتند، این‌جا خلاصه غائله را ختم کردند و خطر این‌ها تمام شد.

خلاء دوم را هم باز این‌ها پر کردند. به جهت این‌که سالگرد پانزده خرداد فردا فوتش این بود که یک جلسه‌ای در فیضیه گرفته می‌شد، یک نفر سخنرانی می‌کرد. یک سال هم همین برقمی که الاز نماینده امام در دبی است سخنرانی کرد. آن زمان لمعه می‌خواند، می‌گفتند این طلبه شرح لمعه است، یک سال هم یک سیدی بود، یک سید تهرانی بود، او یک سخنرانی کرد. گاهی یک متن